

Боецүүдэй эрэлхэг ябуулга

ДАЙЛАЛДАЖА БАЙГАА АРМИ. Младша политрук Номтоев ба шофер Санац гэгш машинээр явж бараа ойлгомжгүйгөөр дайсагнай автоматчигууд дээр буушсан байна. Тэр автоматчигуудтай хойно дайсагнай хэдэн танк байсан байгаа.

Машинны хажууда хэдэн немецүүд хүрээж өрбө. Удаанш нэг офицер машинны дэл дээр үлэрэн гараад плендэ орогты гэж дурадаха. Нүхэр Номтоев тухашарангүйгөөр, тэр офицеры ба байа нэг автоматчигуудыг шестодон буудан унагаагаа. Бусад гитлеровчууд тэр дороо тэрбодон талхилдаа.

Манай „Бурят-Монголой Үнэн“ газетын редакция Дайлалдаа байгаа Армиин младша политрук Цокто Номтоев ба тэрэнэй нүхэр шофер Санац тухай энэ эпизод абтаа.

Нүхэр Номтоев болбол манай газетын эдийхтэй селкор ба БМАССР-эй нэрлэй солотой пост байганышны уншагдам хануула.

РЕДАКЦИ.

Шофер Санац айтхатар түрэнээр машиннаа гурбадахи селкордо оруулжа гэдэгтэй гүйлгэдэнь Номтоев болбол ийнш тийшээ харайдагхан немечүүдөө буудуулахаар гараба.

Нүхэр Номтоев ба Санац гэгшдэй эрд түрэн ба эрэлхэг ябуулгын ашаар манай 4 автомашина аюулнаа абаратжа, бүлэг немечкөө автоматчигууд тараагдан сохигдоо.

Н. ДЕМЕТЬЕВ.

Фронтдоо хайса тулалгаты!

Хүндэтэ нүхэд! Би таанартаа халуун гүрэнхөө амар мэндий хүргэнэб

Алар холын Байгаа далайнтаа эрье тойрон, ан гүрөөгөөр байлж Хамар Дабаанай ара талаар яважа, түрэн байхад Бурят-Монголын мордохон сагнаамай хойно мүн нилээд олон бара болобо.

Би мүнөө фронт дээр эрээд дайсагнай тулалдажа байна. Үхэр буугай Фомогуудай тээржэ ба пулемедуудай таршаганажа байха үедэ би таанарайнгаа элэгтэй бэлтгүүдэ абана. Манай оройн байлгыг тонохо ба советскэ ард зонин зарса бодоо болгохо баанатай дайгаар довтолж оройн фашистка хара золгуудтай биднэр амь набаа хайраггүйгөөр төсөжэ, төлөннө үтэр сэг бүхэндэ хяа хамна сохино байнаби.

Агууехэ Стагнай уриагаар бүх советскэ арднэй газруу муухай фашизмыг тарахын түлөө нэгдэмжэ дайшахыг дээрхэ байна гэжэ мэдэнэби. Тийн таанар нүхэдэй элэгтэй бэлтгүүдэ абаад байхада алар холын тийлэ байхан манай Бурят-Монгол республикын ажалдаа баатар Улаан Армидаа тулалхын тулаа ушаан манайгаа абангүйгөөр хүдмэрлэжэ байна гэжэ мэдэхэд урма зориги бадаржа, хүсэ шадаахы мөншэ.

Тэ шүдхтөө захиамын хадаа, фронтдо улам эхээр тулалха гэжэ оролдотгы, тинхэдэ биднэр эндэ дайсагнахы түргөөр дарахманай бабай.

Амары хүргэжэ Цыммет ЦЫДЫПОВ.

1479 полевия почта, 2 батальон.

Гэр бүлүнгөө түлөө, таанарайнгаа түлөө!

Би фронт дээр эрөөрөө нилээд үнэ болооб. Тиймээс өөрийнхөө түрэлх Бурят-Монголой республикын ажалдаа таанар мөөгөөр дамжуулан өөрийнхөө үмэнхөө нэгэ хэдэн үгшүүдэ хэлэхэ хүсээнтэйб.

Баатар Улаан Армиин дайшахы туг доро жагсаан бидэ Бурят-Монгол арадай мбүүд агууехэ Советскэ Союсай бусад ахадху арадайгаа гар-пар-баа барилсан яважа, манай мбэг байхан газар дайдыг бузарлаан элэ немечко-фашистка хара золгуудыг хайра гэмгүйгөөр худжа явсанэби.

Ильмень нуурай дэргэдэ гү, али Брянка ой тайга соо гү, али Кавказай хада хабсагайн боорид нэг, хааншье явахдаа биднэр этэ шогатнай гэжэ нуг хайраггүйгээр хамгаалан, төрөнэй гэгшжэ газар бүхэндэй түлөө төмсөнэби. Гитлеровскэ бандууд манай советскэ зонин алажа зобсохо болохторын тонохо байхынь хэдэн бара соо хоер нүдөөрөө хаража явахдаа, дайсагнаа хорооноо абаха гэжэ биднэр шүдөө буудад шагсаладанаби. Тиймээс фашист бүхэндэ алажа явахдаа манай улаанармеч бүлэг өөрийнхөө гэр бүлүн ба хани шүдхдэйнхөө энхэ амгалан байхын түлөө төмсөжэ гэжэ мэдэнэ.

Түрэн Бурят орондоо хүлээжэ буудан хүтхэнэжэ, хайрата хүбүүн—Баяргайгаа, инаг хамга ба дүү—Бүтэдтэйгээ, таанар нүхэд бүтэдтэй илалтын юрөөг табижа уулзахын тула дайсагнахы бүри шантаар, бүри мөргөөр худжа явахэб.

Улаанармеч Дымбыл БУДАЕВ.

ДОН.

Дон мүнх, шинэ тухай дуулагда, унадаг, дурадаг бэх. Байгаа далай шэнх гэрэлтэй Баялаг мүнх байнаш даа.

Тунгалаг хайхан шамданай Тонгуулан ойртожо явааш. Эсэгэ оройн хүүбүд Эрхэдх хамгаалха жагсаалд.

Гайхамшаг хайхан Дондоннай Галуу шамдан бүү хүрэг. Уба газараа хамгаалжа Урагшаа, нүхэд, дахна!

Цокто Номтоев.

Дайлалдаа байгаа арми.

ХИЛЫН СААНААА

Английскэ авиаци Германида довтолбо

ЛОНДОН, сентябрийн 24. (ТАСС). Энэ официална мэдээсэлнэй ёшоор тусгайр бүтэ хүдэ бомбарировщицууд Германийн хойто ба баруун-хойто бүтэдтэ байгаа тэдэн олон объектуудыг тэрэ тоодо Фленсбургын судна бай-

гуулын верфидэ довтолхон байда. Орьонхон обороннй самолетууд голландскэ эрье шадар дайсабарировщицууд Германийн хойто ба баруун-хойто бүтэдтэ байгаа тэдэн олон объектуудыг тэрэ тоодо Фленсбургын судна бай-

Францида барянда байгшадые олоор саазалба

НЬЮ-Йорк, сентябрийн 24. (ТАСС). Виллиам Юнайтед Пресс агентствын мэдээсэлнэй хадаа немечкэ эзэмдэлгын засаг болобо Бордо барянда байхан 70 хүннэ саазалхан тухай сонсохобо.

Францида шүдлэй нөхдөх гитлеровчуудай саазалхан Францида тунш дээрээ Францида мэдээсэлнэй ёшоор 1800 болоно.

Германскэ солдадуудай дунда үймөөн болохоо ханабэ

ЛОНДОН, сентябрийн 22. (ТАСС). „Ивнинг Стандард“ газетын мэдээсэлнэй ёшоор, хаяхан Киркенест (Норвеги) байгаа коммандер-та 400 шахуу австрийскэ солдадуудай хамта харууштайгаар эрээ. Тэднэр хэдэ фланскэ фронт дээр үймөө хэтэ нэгдэтэ гаргаанай түлөө нэгэ хэдэн немечкэ солдадуудтай хамта арестовалагдайхан байгаа. Үймөө хэтхэдэй арбанай нэгэ хүн бүхэндэ буудалдаа, үлгшлэйн каторжна худамаридэ элэгтэйб.

Армида байхан солдат ба офицеруудай дунда бөө харлажа алаха явадал олон болонтой. Алар-таадаа Нарвита бусажэ эрөөн нэгэ офицер болобо Германида болохо байгаа байлжэ тухай шүдхтөө хөөржэ үнөө, Аугустын бөө буудалхан байна. Киркенестэ СС-төн Шмидт гэгшэ өөрийнхөө нүхэрнэ буудалаа алаад, удаан тээн бөө буудлаа.

Германида дотоодын бэрхшээлнүүд хурсадажа байна

ЖЕНЕВА, сентябрийн 21. (ТАСС). Бүрэлч нөхдөх Германида абтанай мэдээндэ ба тэнгэ ошожэ эрөөн хүнэй харалан үлгшлэйн дээрнэ нэгдэтэ Германида доторой бэрхшээлнүүд эхэлжэ илангаа эдэ хоолой бүтэнүүд хоморомжо байхан тухай гэршээг-тэнэ.

Алар хэдэн жэлэй турша соо сэг түргэлжэ дутуугаар эдөөжэ байхан байлаа болоо арад зоной ажад хүдмэржэ хэтэ шалхаа аргын эрд бага болжэ. Олонотой немечүүд үлгшлэйнхөө хаан болохо захалаа. Хаяхан Рурска областдо шогатнай засаг барилтаа болобо хүдмэршлэн тон хомор байлшын үлгшлэйнхөө бөөн хаан болохо ажад хэтэ аргачгүй болохон 12.000 хүдмэршлэнтэ үлгшлэйн шалтагаанаар амаралта түлгэн байха юм.

Нүгөөс айтхатар бэрхшээлнэ гэдэс германскэ түмэрэнай транспортнй үлгшлэйнхөө бүри мууджа байна. Германскэ танкострой министр Ландфрид гэгшэ фашист Гансвортэ гэгшэ зуураа нэгдэтэ мөчүлжэ: „Түмэрэнай зарим үлгшлэйнхөө асуудалт муу болоод байхан дээрнэ Германида сэрэгтэй поезнуудай яваданы мөнэ шаар хороох сат болохо магадгүй.“ Түмэрэнайлан хан эхээр элжэ муудалхан дээрнэ ялахдаа сэрэгтэй поезнуудай яваданы мөнэ шаар хороох сат болохо магадгүй.

Энэдхэгтэхи байдал

ДЕЛИ, сентябрийн 24. (ТАСС). Энэдхэгтэй хуан олон районнууд студентскэ демонстрациуд болобо гэжэ газетнууд мэдээснэ. Демонстрацида хабалалтагшдаа нилээд олонхын арестовалагдаа. Түмэр замай 4 станца галдагдана байна.

Мадраска провинцидэ хэдэн олон хүнүүд дэба болохоруудад завогто довтолго хэб. Каушур ба Пунета студентнууд забастовка сохсоод хуруулилаа абаха болоо. Каттакада хэдэн олон хүнүүд хээснэ нэгдэтэ мэдээсэлнэй мэдэгдэлгүйгөөр хаагдаа. Сентябрьн 27 болгор занатхад эрөөгүй студентнууд хуруулилаа гаргилжа гэгшэ сонсохон Майсородо тунхаглагдаа.

Бангалолада хэдэн олон бүд нэгдэн фабрикануудай хүдмэршлэд забастовка сохсохобо.

РУМИНСКА СОМОЛЕДУУД БА ГАРИНН ТЕРРИТОРИ ДЭГТЭЙ НИИДЭЭ

АНКАРА, сентябрийн 24. (ТАСС). Анатолискэ агентствын мэдээсэлнэй ёшоор румынскэ самолетууд Болгарин территория дэгтүүр нилээд Моторны гэгшлэйн эсэстэ нэгдэтэ мэдээсэлнэй ёшоор.

Энэдхэгтэй дашарамда Анатолискэ агентство болбол Софоболарскэ генерална шүдхтэй тунхаглахан нилээд коммюнист жууна габал: „Гэгшлэйн Болгарин территория дэгтүүр нилээд нилээд самолёт нилээд. Болгарин зарим районуудта андтревога сохсохотго.“

Нсмонгон далай дээрэхэ дайн

МЕЛЬБУРН, сентябрийн 21. (ТАСС). Нсмонгон далай баруунда зүтгэ байгаа сохонотой нэгдэтэ сэрэгтэй коммюнист штабай коммюнист соо хэдэн хэдэн хэдэн олонотой нилээд сэрэгтэй операци болбол гансал авиацинэй аюулнуудаар худамарлагдаа. Нэгэ нилээд коммюнист аюулнуудтай битлэлдүдтэй хамта яважа би гэдэг портын райондо довтолбо. Сохонотуудай самолёт болбол японотоной сэрэгтүүд байхан газарнэ бомбодон ба нилээд буудалхан байна. Нилээд залувай орондоо сохонотой сэрэгтүүд нэгдэ буудан японотой сэрэгтүүдэй гэгшлэйнхөө сэрбэлжэ фашиста. Шинэ Габал дээр японотоной эзлэйн байхан Лаз ба Саламута гэгшэ нүүд сохонотой авиацинэй бомбодо ороо.

Япони Хитад хоероо хоорондох дайн

Хитадай коммюнист нилээд сэрэгтэй, хатагтахи сэрэгтүүд байгаа болохоо Гунань, нань ба Цзянси провинцид болохо байна. Гуаньлун провинцида Ванганотоной хойтуур Салгангай райондо байлалданууд байхан провинцин урда японотон болбол хэдэн олон нилээд эдэ хоолой элжэ, эсэстэ гарха гэжэ нилээд габал, гэдэ хитадай сэрэгтүүд ковалдагдэ байхдаа японотон абадан эдэ хоолой нилээд орохдоо тэргээрэ сүлжэ Японотон мэдээсэлнэй ёшоор японотон сэрэгтүү болбол провинцин эрч талдаа нилээд эсэргүү байлалданууд байда. Сентябрьн 22. (ТАСС)

ЗАНАБАРИ

Манай газетын сентябрийн нөмөрөй түрүү бэлхдэй манай абац соо алдуу гаран дайны нилээд залуахы гүйлгэнэ: „Түрэл Улаан гүйлгэ эхээр тулалд! Немечкэ абацтай шүдхтэй гэгшэ зогсохо, төлөннэ гэгшлэйн хэргэ Улаан мадаа тулалд!“

Хариусалгата редакторай Ц. ГАЛСАН

Бурят-Монголой Гүрэн Лейннэй ордоно ХУГЖЭМТЭ-ДРАМИН ТЕАТР сентябрийн 27-до

В. КАТА

ФРОНТОО ЯВАН СО

гэжэ 6 картинай хүтхэнэ зүжэг тайлахы

Постановкын галаа режиссёр А. В. МИРОНОВ Уранзураама А. З. АРЕДЖИ

Ужэж 8 час. 30 мин. эхлэ Удэрэй 2 часлаа үлгшлэйн болгор касса нээгдэ

Ю БЭН Сэлэнгын эрьдэ бата- галын олон — байшагүй:

хүхэ мориншой хүлгөөрөө, хүлгшэ үнөөнэй мөөгөөр, бороон туулайн бодон хөбтөн баймаар, булжамуурхан шубуунай дэбин халин баймаар.

Удэшэ болохо бүрээ бататанаан улам олоор шүүжэ, биднэр түргэн хатаралдаа харанхы хараан багаар өхэ Сэлэнгэ хүрөөбди.

Сэлэнгэ мүнх эрьдэе тулажа мүнх, эхлэрэн мушхаран урлана. Бүрхэр харанхыда нүгөө эрьсн арай гэжэ харатана. Минин нүхэр хоолойгоо заан байжа онго со эрмэжэ дууджа.

Нүгөө эрьдэе, айлай газар, хоёр туурбан байхан харатана. Мадла ушай табиан хэбэртэй: агаар аргалдай үнөөрөө хүшүүрнэ. Манай хад хамхаранай бүлгээр, далай турба хүрлэн Алена хүшлэн үдэрэй олон худамарлэе амаржа хөбтөнхөө болохо, балай харанхы хүннэ онгосоо арай гэжэ тэмтэржэ, эрьснэн зохождо, эхлэрэн байгаа Сэлэнгын долхон өдэ нилээдэжэ өрбө.

Биднэр морино онгосын хойноо хүтгөөд, Сэлэнгэ мүнхнэ тэмэрүүдэбди. Садаа эрьдэе гарга: бидэ энэ хонот үлгөөгүр ойрын брталдаа хүрхдэн гэжэ жүжрэйгөө хэлэхэдэ би эрбшөөб.

Тийнхэ, Алена хүшлэнэ эрээ баруугаадын хоёр дийлсхэр табиулжа хонотой байшамди.

Хадхуушн бүлгээр Алена хүшлэн манжэ фэроулжэ—манай Васка улаан дээрнэн эрээ. Би тийнхэ манай шаралаа байна. Тийнхэ эрээлүүхэ гэжэ болхооб — гэжэ хэлэб. Үнэхөөрөөшэ гал дээрэ мяха шаража, бишнхэн шэрээ дээрэ сөөхэй хөөрүүлжэ байна.

—Энэ барахан хабар эрхэлжэ

Д. КОРСАКОВ.

АЛЕНА ХҮГШЭНЭЙДЭ

РАССКАЗ

Дохоон, бөө тамираа муудан алдаад эрээ нэн. Би гатайн өхтэн, сагаан эдөөн хоёрор байн билгэ оом. Мүнөө энэмни үшөө загашанай нэгэн болоод яванал, — гэжэ Алена хүшлэн хөөрөб.

Харан гэгшлэйн: хушарад гэгшлэн сэрэгтэй формотой, залуушан ороод хүн маторко орохоо шууна. — Васка, шн эдэ айшагта Бадматай явахан явадалтайгаа заримыг хөөрө, бүтүү юмдэ нуугаабиш, — гэжэ заандаа, сагаан самовараа асаржа набтархан бурят шэрэн дээрэ табиба. Убша хушланы кампанин явадал тушаа хөөрөөдөө, сайгаа уужа буухдаа энэ нүхэр хадаа Алена хүшлэнэй хүбүн Бадматай тавилсажа хэрэтан дайсагнахы хар- байхан хушланыа хөөрөб.

— Би белорус хүн би. Энэ сэрэгтэй эхлэхэдэ хойно гитлеровчууд дээр дайладалаа яваад, энэ хабар бахан шэрхатаад хоёр турбан харын болзороор амарал- тада гараад частааа бусажэ гэжэ байлаб. Алена хүшлэнэй өхө хүбүн Бадма гэгшлэнтэй бидэ хоёр үнн хамта яважа ахадху болоод, мүнөө эжлэнэ эрээжэ амаржа, элэгтэй колхоздо, далайн эрьс- дэ загашанайн тулалсажа байлаб. Бадматай тавилсахан ушар нилээ юм:

Нэгтэ хүн, манай полкын эшөө Дунай мүнхнэй эрьдэ бай- хад, энэ сэрэгтэй болохон түр- рүү, тревоггор манинэ болхохо бүхы үлгшлэйнхөөрмөнэй Ду- найе тамаруулжа гаргаа юм. Ду- най мүнхнэй дунда хүрөөд ява- даа, гэгшэ манин баруун хэлхын шүрмэжэн татамжа, шамарын аргагүй болохон, хажуулам сир улаан соо явахан нүхэр абал- сажа, манай голын аюулнаа абархан байна. Нүгөө эрьдэ гал- раад тавилсахадан элэгтэй хү-

бүн Бадма байгаа. Тэрэнхөө хойно холдоо Бадма бидэ хоёр нүхсэжэ, бүлгэй арбан шарала энэ дайнай гал дунд соо яважа галзуу дайсагнахы хулаа нэмдэ.

Шүдхлэхэдэ, энэ үбэл немечүүдэ баруужан үлгэжэ байхдаа- май, нэгэ багхан булэг бурга- намай сааннааа хоронд гитлеровчууд гэгшэ тараад өрбө. Би ла- жуудла нэгэ нүхэртөө бууджа өхилээд арбан гурбынх бай- гаад, нүхэрөө хүдөөр шар- хатуулаа, тобшоо дуулаха болоод байхдаа, сааннааын үшөө нэгэ немечкэ пулеметнэй буудайгаа, тэнгэр тобиюуны тал- бижа өхилэ. Утаан унаар боло- жо байба, немечүүд манин урла- жа дүлгшлэхэдэ яваба. Тийнхэ байтар, нэгтэ харан гэгшлэ, Бадма хажуудам эрээд сабан соо унашаба. Шагажа буудажархы- хооло олгодожо яважа байхан пулеметнэй алажархыа хөөр- тэйб. Дайсагнай пулемет дуугара- жаа болбо. Тэрэн зуурын, би гурбан немечкэ буудажархид хархадам, нүгөө дүрбэнхэй гэгшлэ, нүгөө хабшанан нэхой- нууд шөнш талилжаа нэн.

Би немечкэ пулемет абаад, Бадма нүхэрөө бутдаад бусажэ нэмдэ. Тэрэнхэ гадна, Смоленскэ за- маар баруулжаа явахдаа нэгэ эхэ тосхондоо гитлеровскэ алуур- шүүдэ үлгэжэ гаргабади. Үлгөө- рүү алтан шара нарын агаартэ- шн хайлажа байна. Ха-а-а тос- хоной зах хизаар уруу унтраа- гүй түмэрэй үлгэлэ орелжо харгадана. Хүр сайнай буттар- тар, зарим газартай шүдэн болгор нилээд байхдаа, энэ тэнэ элэгтэй муу дайн бидээр тархи- гүрүүдэ орохон үлгшлэн гитлеро- вууд хөбтөнэ. Үйлснүүдээр хэ- рин олон танхнууд ба автомаши-

нууд—зариманхын орхигдон, зариманхын эдлэйн янзаар бута сохигдон хүрхлэжэ хөбтөнэ. Нэгэ айлай гөрөөн үлгэн газарнаа нэгдэтэй, бодоо дээрнэ түрөө- алдаан петух тэжэа бархиржа байна. Хэрлэснэй хажууда арба- гарын набаттай, сагаан шарай- тай, улаан шэнхн үлгшлэнтэй, бишнхэн хүбүнхэн бүлгүн түмэр- лэмай хүрса үзүрээр элгэ эр- хэн хоороороо нэгтэ соо халхуу- жа газарта хадуулан байна.

Хүнэй хөөрхы үр, тамын ово- лон үлгшлэе, хамхаржа магадгүй байгаа ха. Үгөө хөлхөө байган- даа бишнхэн аманхын ангайла- даад байгаа нэн. Арбан сагаан шүдлэйн амтагтай жэмсэ эл- хээ байлалдаа бэлхтэн байгаа нэн. Баруун тараараа мүйтнэ түмэр доо бажуун халхууд бай- гаа бөдэй. Гасаан газар гэгшлэжэ амиды юмэ нэгшнэ үн, га- салхан хархан нэхойн хэрэнсэй доргодо хөбтөнхөө, манжэ хараад утгажа гүйжэ өрөөд, дахин бусажэ тэрлэхэ хүбүүе тойрожо байжахды дахин хусаба.

Хадхуушн үлгшлэе яважа- даа хоёр хүдөө хүдлэн ганса талха харабай: тэрэнхэн бидэ ямаршэ мал, нэхойшэ нэгдэ- гүй. Гитлерэй махадан айл бүр алажа, гэгшэ бүр галдажа, га- гшлээн гэгшлэн хоёрор дуу хү- гшлэжэ, хоёр хоёрор, шүдэн нэхойн хоёрор хоол удаа хэдэр үлгэжэ урууджаа.

Нимае Бадма нэгэ баян тээшэ хажуулаа орууда. Тэндэ нэгэ колхознэй эхлэр баруун гараа булгалуулжа, тархаа хүннэ цэс- сөө союулжа алуулшан хөб- төө. Хоер набаттай хүбүнхын үшөө амиды байба Тэрэ барыа- нхын алуулшан эжлэнэ хүршэ- нн хүхынэ хүлээжэ байгаа ба-